

Bohaj Boh!

Číslo 31.
30. julija.

Četnik 3.
1893.

Serbske njeđzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo łóđu ƙobotu w Smolerjez knihizishezeru w Budyschinje a ƙu tam dostac̄ sa shtwórtlétnu pschedplatu 40 np.

9. njeđzela po ƙwj. Trojizy.

Mat. 5, 20: „Ja wam praju: Njebudže-li wascha prawdosć lěpscha abo polnischa, dnyli tych pišma-wuczennyh a farisejskich, dha wy njebudžecze do njebjeskeho kralestwa pschińc̄.“

Farisejska prawdosć bě jeniczy swontowna. Farisejszy ƙo posćzachu a modlachu, dawachu jałmožinu a mēnjachu, ƙo je na tym dosć. Hać swontowne a nutskowne psches jene pschińdže, hać tež wutroba ƙo pschi tychle swontownyh štutkach wobdželi, wo to njerodžachu. Duž běchu pschi sđaczu ponižnosće nutskownje hordži, pschi sđaczu pobožnosće bjesbóžnizy, pschi sđaczu nutrnosće a modlitwy polni ƙebitosće a sčibalstwa, pschi sđaczu lubosće polni nahrabnosće, pschi sđaczu ƙurowosće wo Boži dom jeno sa ƙwój wužitk a dobyt, kalkowane rowy, kotrež swontach ƙo sđadža rjane byč, nutskach pać ƙu polne mornych koscžow a wsčitkeje nječistosće, sašlepjeni wodžerjo, kiž kuntwory zydžachu a kamele pžerachu. (Mat. 23, 24, 27.) Duž je tón ƙnješ wóšmótrózne bēda na nich wołak, wošebje tež teho dla, dokelž wo potajnej myšli zyleho ƙakonja niczo njejedžachu. Prawdosće wutroba a wofo, ert a ruža je lubosć, lubosć, kotraž njepta to ƙwoje, ale to, sčtož je bližšeho. Sdy bych ja s čłowštimi a s jandželskimi jasykami rěčak, a njemēl lubosće, dha bych byl sncžazy mošas abo klincžazy swóncžk. To je to wusnacze tamneho bywšeho farisejskeho ƙwjateho Pawoła, kiž je město farisejskeje prawdosće lěpschu, kotraž psched Bohom placzi, pytak a dostak.

Alle dyrbi dha łóđu tajku prawdosć mēč? Bjes njeje, wotmolwi tón ƙnješ, njebudžecze wy do njebjeskeho kralestwa pschińc̄. Njebjeske kralestwo je prawdosć, mēr a radosć w ƙwjatym Duchu, kać ƙo hodži sa njo njeprawy, njemērnny a sčyknivy hrěšnik? Bjes njeje pōndžesch ty wjele sferje do hele. Bjes teje lěpscheje prawdosće je twój džel wēčne satamanstwo. Ert wēčneje wērnosće rēczi wo tym jaštwe, s kotrehož nichtón njewuńdže, doniž pōšlednju sčerpaktu njesaplaczi. O kać jara dyrbi to naš wabicž, ƙo bychmy pytak lěpschu prawdosć, hđžež je lubosć ƙakonja dopjelnenje! Alle kać ju namakac̄? Wona pschińdže ƙem wot teho, kiž w našim ƙwjatym tekšče s tajkej majestosću praji: Ja pać wam praju. Jesuš Ƙhrystuš ma tu prawdosć, kotraž je lěpscha, hać tutyh pišma-wuczennyh a farisejskich. Wón je Ssyn Boži polny hnady a prawdy, kiž ma s Wótžom jenajtu wsčehomóz, wsčudžomnosć, wēčnosć, ƙwjatosć a prawdosć; wón je wote-wrjena Wótžowa wutroba. Pohladać na jeho žiwjenje, hać wón nima tule lěpschu prawdosć? Sdžeha je wón morik, ƙo hnēwak, ƙwarjel, ƙakrowak? Mē, wón je ƙo ƙam woprowak na woltarju, wón je ƙo ƙam pschepodak pschecžiw-nikej, je Judaschomu pscheradu čerpił, wón je ƙo wot njepraveho ƙudnika s ƙmjerczi sa naš wotžudžic̄. dać. Njebjeski Wótčez je teho, kiž wo žanym hrěchu njejedžesche, sa naš s hrěchej činił, ƙo bychmy my w nim ta prawdosć byli, kotraž psched Bohom placzi. Wón je prawdosć zyleho ƙwēta, dokelž je wón jehnyo Bože, kotrež je nješło zyleho ƙwēta hrěchi.

Alle wón nima jeno ƙam tu prawdosć, wón dawak

ju tež nam. Wón dawa ju w saprěwanej a tola tať krašnej wodže šwjateje křczenizy, kotruž wón se słowom a i Duchom čini i kupjeli noweho narodženja. Wón dawa ju w słowje wo křcižu, židam pohórščenje, póhanam hluposć, a tola sa milijony hač i poslednjemu dnjej wonjenje teho žiwjenja i žiwjenju. Wón dawa ju w šwjatym sakramencze woštarja, hdžež wón šam šo dawa. We wšchem tym dawa wón šwoju prawdosć, kotraž dyrbi šo nam pschizpicž a nam šchtrafu našchich hrěchow špušcžicž. A šchto šebi wón žada sa to? Šchtož kral šebi žada wot prošerja, šo bychmy my wšali, šchtož wón dawa — tajke wšacze mjenuje Bože šłowo wěricž. Tajke wšacze je lube a šbóžne sa teho, kiž je šwoju duchownu šhudobu a šesušowu bohatsiwo psches šwjateho Ducha pošnał, kiž je šchepotacž wuknył psched tym, kiž do potajneho hlada.

Tajkemu pať njebudže šchryštuš jeno prawdosć wěry, ale tež prawdosć žiwjenja. Tón, kiž je šakon sa naš dopjelniť, chže jón tež w naš dopjelnicž, naš napjelnujo i Duchom jeho šwjateje lubosće, i džakom sa jeho njesašluženu šwěrnosć. Šchtož je i šesušom šjednany i Bohom, šjedna šo tež i bratrom, móže něť tež wodawacž, žohnowacž, derje činicž. Kaž je šesuš šłoncžil hórke nješchecželstwo bjes židami a póhanami, tať šłoncži wón tež nješchecželstwo bjes mandželštimi, bratrami, pschecželemi a šušodami. Šchtož wěri do šchryštuša a woštanje w modlitwje, šłowje a šakra- mencze, tón pschewinje w jeho mozy tež najhóršcheho nješchecžela, wutrobu, tu šhrobłu a bojasnu wěž, teho štareho šarisejškeho.

Duž, šchtož chže prawdosć, tón pytať šesuša.

Pytať šnješa šesuša,
Wšchitko druhe njepomha.

Šamjeň.

Justus Jonas.

A jeho 400lětnemu narodnemu dnjej.

Wo němškim wot š.
(Šłoncženje.)

Jonas w Halli tež bjes nješchecželow njewošta. Šeho najhóršchi nješchecželjo běchu Dominikanarjo a Franziskanarjo, kotrychž bu džen a wjazy, dokelž je šamknjenych šłóšctrow tam pschicžahowachu. Woni w šwojich předowanjach bjes pschecžacž Lutherowy pschekožł sa wopacžny a čertowski hanjachu; Lutheranarjam, tať ewangelškim rěčachu, wudawachu, šo šu šbježarjo, šudaschojo, a nowym předarjam, měšchčanskej radže a žytemu měštu i šhostatjom hrozachu, jedyn i tych najdžiwisichich juntrócž se šekeru na šonaša pschidžde; ale wyschšča ruša wobarašche temu šłóštnikej, šo dyricž nješmėdžišche.

Luther běšche wjazy krócž w Halli pobyl a na šonašowej šlěžy předowal; pošleni krócž běšche pola šwojeho šwěrneho šobu- dželaczerja w šapocžatku lěta 1546. To běšche na jeho pošlenim pučžowanju do šislebena, hdžež chyšche hrabjow i Mansfelda wujednacž. Dokelž běšche w rězy Saali jara wulka woda, wón tš dnj w Halli wošta a bydlešche pola doktora šonaša, kotremuž krašnu veneziansku šchlenžu, kotraž šo hač do najnowišcheho čaša w šürnbergu šhowašche, dari. Na tej šchlenžy stej wobrašaj wobaju reformatorow a šacžanske napišmo, kotrejž po šerbšku rěka:

„šonašej, tej šchlenžy, dari Luther šchlenžu, kotryž je šam šchlenža, šo byšchtať wobaj wjedžaloj, šo šo lohko rošlamazej šchlenžy runatať.“

Jonas šuthera pschewodžesche. šošrěčžowanja hrabjow buchu i dobremu šónžej dowjedžene; 16. februara bu wucžinjenje wot wo- beju doktorow šestajane a wot wšchitkich hrabjow i Mansfelda pschiswolene. Tež šonas je šwoje mjeno špody teho wucžinjenja napišať.

16. februara běšche Luther pschi wobjedže wuprajit: „ša něťko dlěje čaťacž njecham; ja chžu šo do Wittenberga wrócžicž a šo tam do šachčža lehnycž.“ Tola hižo w šislebenje dyrbjachu jeho do šachčža položicž. 17. februara šo wón jara šłaby čujesche, tola pať hišchže i šhromadnemu wobjedej pschidžde; wošoło wječžora čježłotu na wutrobje čujesche; teho dla da šo i čzopłymi rubiščkami rchowacž. šemu bu šako šepje a wón móžesche hišchče se šwojimi pschecželemi wječžerječž; wón pschi tym hišchče něťotre žortne, šhutne a pobožne šłowa porěčža. šošdžišcho bu jemu šhšfno, wón šo do šoža lehny a wušny. Doktor šonas pola njeho wošta. W nozy wón wotucži a štoržesche šonašej: „Ach, šnježe šožo, tať je mi tola hubjenje a šhšfno; ja šebi myšlu, šo

tu w šislebenje, hdžež šym narodženy a šchčženy, woštanu.“ šako bu wón na šónžu žyle čičhi a woczi šacžini a na wjazore praščenja njewotmolwi, jemu šonas a dwórški předar šolijus te šłowa do wucha prajišchtať: „šhšokodostojny wotčže, chžecže wy na šchryštušu a na tej wucžbje, šajtuž ju předujecže, wobštajny wotšacž?“ A pschi wrotach wěčžnosće wotmolwi Luther i wěštym a jašnym hłošom: „šaj!“ 18. februara 1546 rano po dwěmaj pobožny muž čičhe a šbóžnje wušny.

19. februara bu jeho čželo do šwj. šandrijoweje žyrkwje w šislebenje donješene a doktor šonas tam krašne čželne předo- wanje džeržesche; wón tež čželo wulkeho muža do Wittenberga pschewodžesche. Tam bu šachčž w tej žyrkwje, na kotruž běšche Luther šwoje 95 šadow pschibiť, bliško pschi šlěžy, na kotrejž běšche tať móžnje Bože šłowo prawe a čžiste wucžit, na wješeke horještacže do šemje pušchčženy.

šako bė šeliáš na wóhnyowym wošu wot šlišy přecž do njebieš jěť, šo tutón wróczi a dale čžinjesche, i čžemuž bė powo- łany. Tež šonas šo do šalle wróczi, šwój štuť dale wješčž; ale tón najšwěrnischi pschecžel a šubowany wotž jemu pobrachow- wašche. Melanchthonej wón šwoju wutrobu wotewri, wón jemu 17. měrza pišašche: „šo dnjo a w nozy šo mi šhšchče po mužu šožim, po tym najšwěrnischim pschecželu a šubowanym wotžu, wo kotrymž něťko haťke čžuju, tať je mi psches te 25 lět dołhe šhromadžebycže — pschetož ja te čžezke dnj a lěta mojeho byčža w šalli šobu licžu — najšlubje do wutrobje šarostł. šo dnjo hišchče dale i nim rěčžu a potom hórke šhšly šłakam; w nozy šo i tym mužom šožim wo šnje rošrěčžuju; mi je, tať bych jeho čželo pschewodžal, a druhdy špizy wotšje šapłakam.“

Druhemu pschecželej wón pišašche: „šot teho čžaša, šo šym do šalle sa pošla ewangelija pošłany, wołach šo husto i šchryštušej w horzej modlitwje, šo chžyl mi šuthera junu i mojemu šmjert- nemu šožu pošłacž. šle temu šnješej šo špodobasche, šo móžach ja njedostojny tš njedžele sa šobu w šislebenje pošlenje šwjate rěčže teho muža šhšchecž a šo móžach, šako wón, šo dželo wot tuteho hubjeneho žiwjenja, šandže i šepšchemu žiwjenju, pošla byčž.“

Danškemu kralej šchryštianej šonas to sa wošebitu hnadu šožu wušwaluje, šo je tš njedžele do šutheroweho šbóžneho wumrječža „i tym šubym wotžom sa jenym šlidom šedžecž, w jenej šomorzy špacž, šo je šoždy wječžor jeho šaposthošku rušu — i kotrejž je telko dobrých knihow špišať — na dobru nož pošlicženu doštať a šo je pošleni džen a pošlenju hodžinu pola njeho byčž a šubeho wotža šbóžne wušnacže šhšchecž móhť.“

šóřny po šutherowej šmjercži šapocžža šo šchmalkaldiška wójna, měšto šalle bu wot nješchecželow wobšadžene a šonas dyrbjesche šchpaniškeho hetmana do šwartery wšacž. Tón běšche najaty, jeho štradžu ššonzowacž. šako pať jemu šonas wšchu lubosć wopotaša, bu wón tať hnuty, šo po čžašu i njemu praji: „šnješ doktoro, ja wam šamjelčecž njemóžu, šo mam pschisafšnju, waš ššonzowacž, ja pať widžu, šo šcže wy taťki šprawy, pobožny muž, šo wam nihdy njemóžu žaneje šchidny čžinicž. šle šchowajcže šo šože dla, šo waš ničťo druhi wo žiwjenje nješchinjesche.“ Teho dla poda šo šonas do šislebena a Mansfelda. Tam došta wot Melanchthona trošchtowazy list, w kotrymž štejesche: „šakž dživi šu tež něťko wot wšchitkich šokow pschecžiwu nam, my chžemy šo tola nadžecž, šo budže šoh našche wušhowanje.“

Dokho tón šwěrnny dželacžer prošny njeshodžesche; jemu bu našhwilne šastaranje šuperintendentury w šildesheimje pschepodate. Dokelž pať čži nješchecželšy wojazy šóřny šako i šalle wucžah- nychu, šo šonas i šwojej wošadže wróczi, ale předowacž nje- šmėdžišche. šón štoržesche: „něťotš, kotšž pola šhžžora wjele šłacžachu, šu taťke na mnje napowjedali, šo mje čži šallšy i bojošcžu prošchachu, šo bych předowacž pschestať. Tať wulka je šrudoba tuteho čžaša, šo budža čži šlužownizy žyrkwje čžim šrucžišcho špřtowani, čžim šwěrnischi šu w šwojim šastojštwje. ša šym šo šydom lět do wjele štrachotow podať a w najčžezšich bėdženjach i najwjetšchej prošu tudy šymjo ewangelija wušywať a něťko nješšym hižo sa žyle lěto, tať bych šjedža w mojej wošadže wuštorčženy byť, předowal.“

š šym čžašu wójny jemu šarosć wo šonu a džecži čžezka na wutrobje ležesche. šakž Luther, běšche tež wón do šwjateho mandželštwja šupil a něťko štoržesche: „šdy by pschi mojih lětach hišchče šhorosć na mnje pschisčla a ja bych dyrbjal i teho žiwjenja čžahncž, bychu šo moje šawoštajene mať džecži i nušu bėdžicž měť.“

W lécze 1551 powoła Koburgski wójwoda doctora Jonafsa ja swojeho dwórsteho předarja, wón běšče wjeseły, so móžesche tajneho bliskeho pscheczela Lutheroweho ja předarja w swojim měsčje měcz a s nim wobšhadžowacz. W lécze 1553 bu wón sa inspektora frankskich zyrkwjom a sa wyschšeho fararja w Giszfeldze pomjenowanj. Tam wón swoje wotebjeraze mozy na to słoži, schulski a zyrkwinski porjad sestajecz; běšče pak s wjestscha thory.

W Giszfeldze na njeho to poslenje bédženje czakasche. Wón, botryž běšče w Wittenbergu, w Augsburgu a w Galli jedyn s tych najsmužiwischich byl, sapocza bojasny bycz, jako so jemu posleni njescheczal, smjercz, pschiblizowasche. Bobožny knihitupz pschi jeho sožu bédžesche a jemu s biblije czitasche, a Bože słowo jemu stóncznje wschu bojoscz mot wutrobny wsja, wošebje te słowa: „W mojego Wótza domje je wjele wobydlenjow.“

Jako jeho poslenja hodžinka dóndže, wón wschitke swoje mozy hromadže wsja k temu sbožnemu wusnaczu: „Anježe Jesu, ty by mje wumóhl, do twojeju rukow —“ mozy jeho wopuschczichu.

9. oktobra 1555, někotre dny po tak mjenowanym nabožinskim měrje, kotryž běšče so bjes ewangeliskimi a katholicnimi w Augsburgu sczinił, je „tón dobry a šwěrný wotrocž k swojeho Anjesa wjesełosczi sajščo!“.

Seka.

(Po němstím.)

Młodej holzy, kotrejž Seka rěčachu, běšchtej starschej semrjekoj. Šeta, w kotrejž bėchu bydlili, rospadowasche. Seka hloda tradasche, syma ju tschapesche, a so žyle wopuschczena czujesche. Duž šhoni, so w bliskosczi wulki, miły kral bydli. Sej powjedachu, so ma wón wutrobu sa hubjenny a srudny a ju wěsčje k šebi wosmje, jeno so by k njemu schta a jemu swoju srudobu wuskoržila.

Seka běšče wscha sbožowna, wona hnydom k kralowstemu hrodej šhwatasche, bojasliwa wo wrota klapasche a wrótnika proschesche, so chyzł ju nuts pusczicz. Wona jemu praji, so je tak jara thuda a hubjena a so je šlyšchala, so budže mot krala pschijata.

„Šaj“, wotmolwi wrótnik, „ty do tych škuschesch, kotrychž wón wošebje rad pschiwosmje, ale nejšy tež czitaka, schtož wysche wrotow pišane steji? Ty w twojich hubjenny lapach fastupicz njemóžesch, ty dyrbišch žyle czista a bėku draštu woblecžena bycz.“

Duž Seka woczji posbėhnywschi so dohlada, so wysche wrotow stejesche:

„Nichtó njeczisty nuts njesańdže. Woni budža so mnu thodžicz w bėnych draštach.“

„Šaj, ja šym jara masana“, praji Seka so wobhladujo, „ale ja chzu thėtsje k rėzy dobėžecz a so wumyč.“

Wona tam džešche. Tam namaka wjazny druhich, kotsiž so myjachu. Woni dachu jej mydla a wona nětko šebje a swoju draštu myjesche a płofasche, tak derje hacž móžesche. Potom sašo k hrodej šhwatasche a wrótnik so sašo praschesche, schto chze. „D, ty tola wěsch“, wotmolwi wona, „daj mi nětk nuts, ja šym so wumyč.“

Wrótnik wotmolwi: „Ty hišcže czista doscz nejšy, twoja drašta wschaf je nětko czisčischa, ale wona je tola hišcže poľna blařow, wona dyrbi žyle czista a bėka bycz, kaž drašta wschitkich wobydlerjow teho doma. Sa tebi tajtej masanej nuts dacž njėšmėm.“

Srudna Seka sašo k rėzy džešche, wona rybowasche se wschej mozu te blaři, ale wone so šhubicz njechachu. Duž šebi myšlesche: „Sa chzu te blaři do šufninych šaldow šchowacz, so so wrótnik na nje njedohlada.“ Bėšče hižo wječor, jako tam tšeczi krocž pschindže. Wrótnik so srudny woprascha:

„Schto chzesch, wbohe džečzo?“

Seka praji: „Šlej, nětk šym žyle czista, daj mi thėtsje nuts.“

Wrótnik pak šaldy roscžeže a praji:

„Kaž dolho šu tu hišcže te masane blaři, czi woczinicž njėšmėm.“

Plakajo Seka wotėndže. Wona šdychowasche: „Ach, schto chzu sapoczecz, kral mje ženje pschijecz njebudže, pschetož ja wėm, so te blaři wupłofacz njemóžu!“

W tym wofomiku so jej něchtó bližesche a woprascha so s žunim hłofom: „Schto tebje tak rudži, moje lube džečzo?“

Plakajo jemu Seka swoju srudobu wupowjeda. Duž zusbnił želmije praji: „Wbohe džečzo, kať móžesche ty tak njerosomne bycz. Ta stara drašta ženje czista njebudže, wschitke mydlo teho

šwėta ju bėku wupłofacz njemóže. Ty dyrbišch žyle nowu šufnju měcz, hdyž chzesch do mojego Wótza doma hicž!“

Duž Seka posna, so je wón kralowy šyn, kotryž s nej powjeda; bojasliwa k njemu horje pohladny. Kajsi běšče wón dobry a pscheczelnivy a tola tež kať krašny! Wona so smuži a praji: „Sa pjenjes nimam, ja šebi noweje šufnje kupicz njemóžu.“

Kralowy šyn wotmolwi: „Ale ja móžu tebi ju daricz; mój Wótž je mje pšłaf, so bych tebje pytał. Njeje tebi nichtó prajił: so dyrbja wschitzy, kotsiž chzedža pola njeho bydlicž, najpriedy ke mni pschincž, so bych jich k temu dostojnych sczinił?“

Nichtó to tej wbohej holzy prajił njebė; ale kať thėtsje to šhoni, džešche wona s kralowym šynom, kotryž jej nowu, bėku šufnju a wschitko, schtož hewaf trjebasche, dari.

Jako bu nóz, Seka w czistej, bėkej draščje posleni krocž psched hrodom stejesche. Radosczivy ju wrótnik tón krocž k kralej dowjedže, kotryž ju pscheczelnje witasche. Wona móžesche so bjes te šyly, w bėlej draščje thodžaze, mėsčecz, kotrež bėchu woľo njeho. Te špėwachu: „Šim so wjazny njesechže jěcz ani picž, pschetož to jehnyo budže jich pascz a pschewodžecz k žiwym žorkam wodny a Bóh budže šetrčž wschitke šyly s jich woczow.“

To male powjedancžto mišionarka w Maroffo wbohim pohanškim a muhamedanskim žonam powjedasche, so bychu šrošymike tu wjeseľu powjecz wo hnadže Božej w Šhrystušu. Njemóža s njeho tež czi, kotsiž šu jenož s mjenom šchesczijenjo, wschelake nawuknyč? Lubny czitarjo, naschemu njebjeskemu Wótžej je wscho jene, hacž šmy štrowi abo thori, thudži abo bohaczi, bėki abo czorni — wón naš wschitkich lubuje a by naš radny wschitkich w šwojich njebjesch měł. Ale my wschitzy šmy s hrėchom womasani a nam so ženje njeporadži, so móhli so šami wuczisčicz. Ale wjeseľny šo! Šesuf je móžny, jeho krej wuczisčizi naš wot wscheho hrėcha a wón dama šufnju prawdosčje kóždemu, kotryž jeho wo nju prošy.

Rošhlad w našim czašu.

Šhėzor je s thėžorku pschi šwojim puczowanju w narańškim morju tež rjanu šupu Rügen wopytał a bu w Šafniku wot wjele stów nětk tam pschėbywazych kupjelnych hoščow s najwjetškim wjeseľom powitanj.

Kaž so šlyšchi, ma knježerstwo wotpohladanje, s džaka dla dobrego šadžerženja pólškich šapóšłanzow pschi wothłofowanju wo wojerškej pschedlošy w pólškich škulach sašo rošwuczenje w pólškej rėczi šawjescz. My mėnimy, schtož je jenemu prawo, to hodži so tež sa drugeho. Šserbja maja hižo dawno wjestsche prawo na tajke štaranje sa rošwuczenje šwojich džeczi w macžernej rėczi.

Šafski prynz Max je so do Šichštadta w Bayerškej podał, so by so na tamnym mėschniskim šeminaru na mėschniske powołanje pschihotował.

Šola Šiesy je nětk sašo w Šobju tón kamjeń w wodže widžecz, na kotrymž šu tele šłowa wudypane: „Šdyž wy mje sašo widžicže, budžeczje pšłacz.“ Tón kamjeń bu w lécze 1847 šakoženy, w kotrymž lécze bė tež tajka wulka šuchota, kaž lėřka w wjele štronach.

Pohrjebany.

Šchesczijan wjeseľi so teho, so šnaje pošwjećene město, šerchow, hdyž budže tež jeho cžėlo wotpoczowacz w nadžiji na wjeseľe horjestacže. Wón mjenuje tole město tež rady Božu rolu a špomni pschi tym na 1 Kor. 15, 22—24 a špėwa tež s Janom Šeermanom:

Nječ cžėlo w rowje spi
Pschi šwojich pscheczalach,
So mėlo wotpoczint
Tam pschi jich šomorkach.

Bė husto jara cžėřto, priedy hacž šu so pohanjo k temu nawabicž dali, so šwojich morynych na tajšim pošwjećenym mėsčje pohrjebachu. Wjele radšcho dachu jim posleni wotpoczint w lėřach. Tak bė na pschitkad tež w Čžėškej. Duž bojesch so Jan Šuf s prawom, so by so šchesczijanška wėra pola jeho luda šapřewacz móhla, hdy bychu kaž jendželški Šifles pošwjećeny šerchow maľo cžesčili. Nicžo hinasche njebychmy šebi my wo šwojim ludu myšlicž móhli, hdy by, kaž šebi nětk žadaju, k temu

pschischto, so częła spala. Kschesczijenjo wschał dyrbyja hromadže wisacz se swojej głowu, i Khrystuśom. Něk praji swjaty japoschtol Pawol 1 Kor. 15, 4, so je Khrystuś pohrjebany po piśmje a pokaje i tym na 1. Tes. 53, 9, hdžej je jeho pohrjeb wšchczeny.

Duž staji tež japoschtolste werywusnacze i dobrym prawom w druhim artiklu sa słowom „wumrjet“, słowo „pohrjebany“ a swjaty Pawol s jednoczi Rom. 6, 4 naschu kschczenizu i Khrystuśowym pohrjebom, hdžej wón praji:

Esmy teho dla i nim pohrjebani psches kschczenizu do smjercze, so runje jako Khrystuś wot mormych sbudženy je psches tu krafnosć teho Wótza, tak tež dyrbimy my w nowym žiwjenju khdžic, sčtož ma sa kschczenych to na šebi, „so dyrbi šo tón stary Šadam w naš psches wschědne rostacze a pokutu potepicž a wumrjecž se wschěmi hrěchami a sčymi lóschami“, so dyrbi naposledk našcha žula wina psches smjercž a pohrjeb Khrystuśowu dospońje wodata, wodžeta a do wěcznosće pohrjebana wostacž.

Duž je pohrjebanje kschesczijanste waschnje a ma sa kschesczijana kóždy džen jara wjele na šebi a kschow je i dobrym prawom swjate městno. Sčtož je šebi spalenje swojeho częła wuswolit, temu šnano tež swjata kschczeniza nije wiazu pschizpicze Khrystuśoweje saklužby. Tajke nowotarstwo je, hdžej šo wot kschesczijanow stanje, wotrijenjenje wot Khrystuśa a wot jeho šboža. Sčtož njecha wiazu šobu pohrjebany bycz, ale chze swoje częło do Gothy póšlane mēcz, so by šo spaliło, je šnano tež to: wschědnje i Khrystuśom pohrjebany se swojeho wschědneho pschuwuczenja wotstronit. Kóžda sprawná kschesczijansta wutroba pať ma tajke pschuwuczenje dla swjateje kschczenizy sa najmóznisze a žada šebi tež, so by częło pohrjebane bylo, kaž je šo i częłom jeje šbožnika štało.

Rošymimy Bože wodženja?

Bo němštim.

My husto škoržimy, so Bože wodženja widžecž a pósnacž nje-móžemy, so nam jeho wodženje widomnje psched woczji nještupi. Nam šo šda, kaž by tón cžaš nimo byl, w kotrymž šo Wóh pósnacž dawasche a se žedženjom wróczo myšlimy na te cžašy, jako šo wón wótzam šjewjesche.

Nještup pať naškej woczji pschējara na wulke wobrocžene? Nježadamy šebi pschējafne wopokasj šastaranja Božeho? Njeby ty Bože wodženja džiwoj pósnacž, hdžej by ty šapocžak, sa tymi małymi a cženkami nittami pschimacž, kotrej šo psches twoje žiwjenje cžehnjeja? Husto je w tych najjednorisčich wobštejnoscžach žiwjenja, w małym pschemenjenju dotalnych wobštejnoscžow luboscziwe wodženje Bože pósnacž. To psched krótkim jena žona nashoni.

Wona bęšche i wudowu — a to jene słowo wjele šrudoby, staroseče, cžezłoty a nusy wopšchimuje. Luby mandželsti bęšche ju i džekacz džecžimi šawostajit. Wschitke wschał wjazny doma njebęchu, sčtyri bęchu pola zušych ludži na šlužby; ale jich bę pschezo hišcže došč, so mējesche macž polnej ruzy dželacz a so bęšche macžerna wutroba polna staroscže.

Tajka wudowa ma i cžakami hodžinki, w kotrychž šo wote wschitkeje cžłowiszeje pomozy wopušcžena cžuje. Husto šebi myšli, so jej drusy kschiwdu cžinja, so šo wjele wot njeje žada — jenicžy teho dla, dokelž ma šebi nětko na wschelake praschenja šama wotmolwicž, sčtož bę prjedy niž jejna, ale mandželsteho wēž. Wona šo šranjena a podcžisčžena cžuje, dokelž wjazny lubowaneho cžłowjeka nima, kotryž by jej šakitar byl. Duž šo jej šda, kaž by nětko wētšit šylnišcho duť, hacž hdžej prjedy a jejna wutroba podarmo trošht pyta.

Našcha wudowa pať tón pučž derje šnajesche, kotryž i Wótzej a i jeho pomozy wjedže a nashonjenje jeho blisčosče bęšche jej krafnu trošht. Wšchi tym wschěm pať mējesche tež hodžiny będženja.

Šunje bęšche swojeje šwěrneje šlužownej holzy dyrbjala cžahnyčž dacž, dokelž bę šo cžyła ženicž. To je hižo njeľubosne pschemenjenje sa šospodarstwo, kotrej ma šo i małymi šredkami jednorje wjesčž. Wona pať bęšche wschitko šebi i nowa napravila a šebi myšlila, so budže šo mloda holza se wšy, kotruž bęšche šebi pschistajila, derje sa nju hodžicž. Někotre dny džesche tež wscho derje. Holza šo do wscheho namakasche. Na dobo pať šthori. Mošy,

stawy a głowa jej sacželachu — wona mējesche wódnizu. Wboha holza bęšche jara šrudna. Wona dyrbjesche do hojěrnje.

To bęšche wbohej žonje jara cžezłoto. Najprjedy bę ju wschitko wucžila a nětko bę hižo šašo kónz. Wona šama póšna, so je to džeklo sa šlabu holzu pschecžezke. Duž pschindže šrudoba kaž cžorna mrócžaska na nju, so šo žyle wopušcžena cžujesche. Wona šdychowasche:

„Dyrbi wschitko na mnje pschincž? luby Božo, budž nam tola hnadny a wodž naš twoje dobre pucž!“

Woni jej radžachu: „Pschistaj šebi druhu — wschaťo je jich došč, kotrej šlužby nimaja.“

„Ně“, wona praji, „ja chzu cžakacz na Bože šiwjenje. Šara wazna wēž je, sčto do cžłowjeka i mojim džecžom do domu doštanu. Ša šym šebi wēšta, so mi Wóh luby Šnjes pravu pokaje. Do teho cžaka chzu ja wscho džeklo šama wobstaracz!“ A wona to cžinjesche se šwucženej pomozy šwěrneje luboscže, kotraž jej lęta došho i bokej štejesche.

Wboha Šanka pať ležesche wotach w hojěrnj w kóžu a šebi rošpominasche, šajke je Bože wodženje. Psched 3 njedželemi bęšche nadžijepoľna cžichu wjeľku w šelenym dole wopušcžila a nětko bęšche šo šhoroscž wrócžila, kotruž bęšche hižo psched nětotrymi lętami pomēla. Wona šhora a šlaba njewjedžo, hacž hdžej šašo wotšhori, wjedžesche, so budže domoj dyrbjecž. Tež myšlesche šebi na tu lubu šospošu, kotruž bęšche sa krótki cžaš šašo wopušcžicž dyrbjala a kotraž bęšche jej luboscziwe, trošhtowaze šłowa šobu na pučž cžerpjenja dala. Šak rady by tola pola njeje wostala!

W tej šamej šali bęšche tež druga krajanša, pola kotrejež šo i šhoroscžu polēšchowasche. Wona rēšasche Šofija. Šofija šo i Šanzynemu kóžu šyny a šebi wo jejnej šrudobje powjedacz dajche. Šanka bęšche wješela, so móžesche nēšomu wutrobu wušypacz a bóršy nowa pschecželniza wo lubej šospošu, pola kotrejež bęšche šo Šanzny tak jara lubilo, wjedžesche. Hdžej Šanka praji: „Wēšch ty, ja bych tam rady wostala, tam šo kóždy džen pacžerje špewaja“, — šo Šofija wscha šacžerwjeni a dele hladasche. Wona šo w swojeje wutrobje hnuta cžujesche. Wēšche šebi hižo dawno žadať i žonje pschincž, kotraž šo modli. Šłóš jej praji: „Ty njebudžesč šbožowna, doniž šo nješby modlicž nawulka.“ Husto bęšche tak šrudna a bjes nadžije, kaž by šo žiwjenja nabyła. Šotom móžesche šo na dobo šašo šmjecž a žortowacz, so ju ničto šnak njeby. Ale wona šebi žadasche po wjetškej wēštosčzi, a tu cžyšche pytacž w prawej pobožnosčzi. Šo nēčim wona Šanzny swoje myšle a cžucža šjewi a tež swoje žadanje, so by rady i pobožnej žonje cžahnyła.

Šanka šawyšta: „D, to dyrbišch i mojej cžahnyčž.“

Ša myšl šo do škutka staji. Hdžej ta žona šašo Šanku wopytacz pschindže, jej Šanka to žadanje swojeje pschecželnizy wušładowasche, cžische pschistajiwšchi, so by wona rady pučž namakala i jasnemu mērej a i wēštej wutrobje. Šona hladasche do Šofijineho woblicža, kaž by cžitacz cžyła, sčto tam pišane šteji. Šnutškwonje šo praschesche: „Še to twoje šiwjenje, luby Božo? Čhžesč ty mi a mojim džecžom šwěrnju pomožnižu dacž? Mam nashonicž, so čhžesč šo na to waschnje sa mnje štaraczž?“

Ša nēšotre dny Šofija do teho doma pschicžezje, šwóľniwa a wješela. Šejna dušcha šo pupkej runasche, kotryž šo i šłónzu pschiwobrocž.

Macž bęšche wješela, so móžesche wulke džeklo do mlodeju rukow položicž, holza nawukny wscho i modljenjom došonjecž. Wona šo pošhili pod rošwucženje, kotrej Boži Duch w jejnej dušchi šapocža a macž džakowasche šo Bohu, so je jej pomožnižu do domu póškal, kotraž chze to džeklo cžinicž w jeho mjenje.

„Ty šy wschitko derje cžinit, i cžęšnosče šy mje pschecželnje wumjedł, i teho po šdacžu šrudneho podawka dawa twoja dobrotu šo žohnowanju žórlicž. Š nowa chzu swoje doměrjenje na tebe štajicž.“ Šak šebi wudowa myšlesche.

Njewidžimy tež my w tym jednorym podawku luboscziwu wodžeršku ruku Božu, tiž jeneho do nusy, drugeho do cžerpjenja wjedže, hdžej je sa ššecžeho žohnowanje ššhomane?

Šeno nawukny bóle šedžbowacz na te malé wodženja. Wšchudžom póšnajemy, šak Wóh nad nami wachuje. Wšchego wješelschi nashonimy, so je derje sa wschitkich, kotřiz šo na njeho špusčžezje.